

Lp Heidy Purga
Kultuuriminister
Kultuuriministeerium
Suur-Karja 23
15076 Tallinn

Teie 20.07.2026 nr 1-12/783-1
Meie 21.07.2026 nr 333

Arvamuse avaldamine kultuuriministri määruse „Riigi kultuuristipendiumi suurus ning selle määramise tingimused ja kord“ eelnõu kohta.

Käesolevaga esitab MTÜ Eesti Esitajate Liit Kultuuriministeeriumile omapoolsed seisukohad kultuuriministri määruse „Riigi kultuuristipendiumi suurus ning selle määramise tingimused ja kord“ eelnõu osas.

1. Paragrahvide ülesehitus

Soovitame koondada § 2 alla stipendiumi eesmärgi, andja, suuruse ja konkursi eelarve ning kujundada § 3 pealkirjaga „Stipendiumikonkurss“, kuhu koondada ministeeriumi ülesanded konkursi korraldamisel ning hindamiskomisjoni moodustamist puudutavad sätted. Selline ülesehitus on süsteemsem ning paragrahvide pealkirjad vastavad paremini nende sisule.

Teeme ettepaneku sõnastada paragrahvid 2 ja 3 järgnevalt:

§ 2. Stipendiumi eesmärk, andja, suurus ja eelarve

- (1) Stipendiumi eesmärk on noorte loovisikute toetamine professionaalse karjääri alustamisel ja rahvusvaheliste kontaktide saamisel edasisteks koostööprojektideks, võimaldades neile erialast enesetäiendust.
- (2) Stipendiumi andja on Kultuuriministeerium (edaspidi ministeerium).
- (3) Stipendiumi suurus on 10 000 eurot ühe stipendiaadi kohta.
- (4) Stipendiumikonkursi eelarve kehtestab valdkonna eest vastutav minister ministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga.

§ 3. Stipendiumikonkurss

- (1) Ministeerium valmistab ette stipendiumikonkursi, kuulutab selle välja, menetleb taotlusi, korraldab nende hindamise, otsustab taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise, korraldab stipendiumi väljamaksmise ning teostab kontrolli stipendiumi kasutamise tingimuste täitmise üle.

(2) Ministeerium kutsub stipendiumitaotluste hindamiseks kokku kuni viieliikmelise hindamiskomisjoni, mille tegutsemisaeg on kolm aastat. Hindamiskomisjoni liikmed määrab kultuuriminister.

2. Terminikasutus

Määruse § 4 lõikes 3 soovitame kasutada mõistet „ministeeriumi ees“ sõnade „stipendiumi andja ees“ asemel, kuna mõiste „ministeerium“ on juba eelnevalt defineeritud ning seda kasutatakse määruses läbivalt.

Määruse § 4 lõike 3 sõnastamise ettepanek:

(3) Stipendiumi taotlejal puuduvad ministeeriumi ees varasemad täitmata kohustused ning taotleja ei ole varem saanud sama sihtotstarbega toetust Eesti Kultuurkapitalist.

3. Taotluste esitamise tähtaja pikendamine

Määruse § 6 lõike 2 sõnastuses soovitame kasutada väljendit „kuni 15 kalendripäeva võrra“. See annab ministeeriumile võimaluse määrata konkreetsele olukorrale vastav pikendamise tähtaeg ning väldib menetluse põhjendamatu pikendamist.

Muudatuse mõju on oluline ja annab ministeeriumile kaalutusõiguse otsustada, kas tähtaega on vaja pikendada näiteks 3, 5, 10 või 15 kalendripäeva võrra, mitte ei kohusta iga kord kasutama maksimaalset 15-päevast pikendust.

Määruse § 6 lõike 2 sõnastamise ettepanek:

(2) Ministeerium võib vajadusel pikendada lõikes 1 nimetatud taotluste esitamise tähtaega kuni 15 kalendripäeva võrra.

4. Taotlemiseks nõutavad dokumendid

Määruse § 5 lõike 2 punktis 4 võiks viidata § 6 lõikele 3 (nt „stipendiumi taotlemiseks nõutavad dokumendid vastavalt § 6 lõikele 3 ning viide elektroonilisele taotluskeskkonnale“), et vältida regulatsiooni dubleerimist ning muuta määrus süsteemsemaks.

Määruse § 5 lõike 2 punkti 4 sõnastamise ettepanek:

4) viide elektroonilisele taotluskeskkonnale ning teave käesoleva määruse § 6 lõikes 3 sätestatud stipendiumi taotlemiseks nõutavate dokumentide kohta;

5. Hindamismetoodika

Määruse § 7 lõigetes 4 ja 5 on sätestatud hindamiskriteeriumid ja nende osakaalud, kuid määrusest ei nähtu, milliseid küsimusi reguleerib eraldi kinnitatav hindamismetoodika, millele viitab määruse § 7 lõige 5. Kuigi seletuskirjas on märgitud, et stipendiumi andja koostab hindamismetoodika ning see avaldatakse stipendiumikonkursi teates, ei nähtu ei määrusest ega seletuskirjast, milline on hindamismetoodika sisuline ulatus võrreldes määruses juba sätestatud hindamiskriteeriumide ja nende osakaaludega. Õigusselguse huvides võiks kaaluda määruse täiendamist või seletuskirjas täpsustada, milliseid küsimusi hindamismetoodika reguleerib (nt hindekaala, koondhinde kujunemise või muu tehniline hindamiskord).

6. Stipendiumi eraldamise tingimused

Määruse § 7 lõike 6 punktis 1 soovitame lisada, et stipendium eraldatakse juhul, kui taotlus vastab nõuetele ning mahub paremusjärjestuse alusel stipendiumikonkursi eelarvesse. Praegusest sõnastusest võib jääda mulje, et kõik nõuetele vastavad taotlused tuleb rahuldada sõltumata eelarvest.

Määruse § 7 lõike 6 punkti 1 ja 2 sõnastamise ettepanekud:

1) eraldada stipendium, kui taotleja ja stipendiumi taotlus vastavad käesolevas määruses sätestatud tingimustele ning taotlus mahub taotluste hindamisel moodustunud paremusjärjestuse alusel stipendiumikonkursi eelarvesse;

2) mitte eraldada stipendiumi, kui taotleja ei vasta käesoleva määruse §-s 4 sätestatud tingimustele, stipendiumi taotlus ei vasta §-s 2 sätestatud stipendiumi eesmärgile või taotlus ei mahu taotluste hindamisel moodustunud paremusjärjestuse alusel stipendiumikonkursi eelarvesse.

7. Aruande esitamise tähtaeg

Määruse § 9 lõikes 1 soovitame täpsustada stipendiumi kasutamise perioodi ja programmi lõppemise vahelist seost. Praegu võib tekkida olukord, kus ministeerium ei saa aruande esitamise tähtaega üheselt määrata, kui programm kestab kauem kui algselt kavandatud ja taotlemisel esitatud kasutamise periood. Ebaselguse kõrvaldamiseks soovitame aruande esitamise tähtaja siduda taotluses toodud stipendiumi kasutamise perioodiga.

Määruse § 9 lõike 1 sõnastamise ettepanek:

(1) Stipendiumi saaja kohustub esitama hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul taotluses märgitud stipendiumi kasutamise perioodi lõppemisest vormikohase aruande, mis koosneb kokkuvõttest programmi eesmärgi täitmise kohta ja programmis osalemist tõendavast dokumendist, milleks võib olla tunnistus, kinnituskiri või muu samaväärne dokument.

Soovitame täiendada § 9 uue lõikega järgmises sõnastuses:

„(4) Aruande vormi kinnitab ministeerium ja avaldab selle oma veebilehel.“

Põhjendus: Määruse § 9 lõikes 1 kasutatakse mõistet „vormikohane aruanne“, kuid määrusest ei nähtu, milline on aruande vorm ega selle kehtestamise kord. Aruandevormi kinnitamine ja avaldamine tagab õigusselguse, ühtlustab stipendiaatide esitatavaid aruandeid ning lihtsustab ministeeriumi jaoks nende menetlemist ja sisulist hindamist. Samuti vähendab see vajadust taotlejatelt täiendavaid andmeid või selgitusi küsida. Kui praktikas tuleb aruanne esitada mingi elektroonilise keskkonna kaudu, siis tuleks selle lõike sõnastust vastavalt muuta.

8. Topeltrahastamise vältimine

Soovitame määrust täiendada sätetega, mis reguleerivad olukorda, kus stipendiumi saaja saab pärast stipendiumi määramist sama tegevuse või eesmärgi rahastamiseks toetust Eesti Kultuurkapitalist või mõnelt teiselt toetajalt / programmist. Kehtiv eelnõu sellist olukorda ei käsitle, mistõttu puudub nii stipendiumi saaja teavitamiskohustus kui ka selge alus topeltrahastamise vältimiseks. Regulatsiooni täiendamine aitab tagada avalike vahendite sihipärase kasutamise ja õigusselguse nii stipendiumi saajale kui ka stipendiumi andjale.

Selline sõnastus ei keela mitmest allikast rahastamist iseenesest, vaid välistab olukorra, kus sama kulu või tegevus hüvitatakse mitu korda. See on kooskõlas avaliku sektori rahastamise üldpõhimõtetega.

Teeme ettepaneku lisada määruse § 10 lõiked 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

(4) Stipendiumi saaja on kohustatud viivitamata teavitama ministeeriumi asjaolust, kui talle määratakse pärast stipendiumi määramist sama tegevuse või sama eesmärgi rahastamiseks toetus Eesti Kultuurkapitalist või muult rahastajalt.

(5) Kui stipendiumi saaja on saanud sama tegevuse või sama eesmärgi rahastamiseks toetust Eesti Kultuurkapitalist või muult rahastajalt ning selle tulemusena on tekkinud topeltrahastamine, on ministeeriumil õigus nõuda stipendium osaliselt või täielikult tagasi.

9. Määruse jõustumine

Palume kaaluda § 11 muutmist. Kaasamiskirja kohaselt saadeti eelnõu arvamuse avaldamiseks välja 20.07.2026 ning arvamuste esitamiseks anti 10 tööpäeva. Sellest tulenevalt võib arvamuste esitamise tähtaeg saabuda pärast määruse kavandatud jõustumise kuupäeva 01.08.2026. Õiguspärase kaasamise huvides võiks jõustumise aeg järgneda arvamuste esitamise tähtaja möödumisele ning nende läbivaatamisele.

Loodan, et Eesti Esitajate Liit poolt esitatud ettepanekud aitavad kaasa määruse õigusselguse suurendamisele ning selle ühetaolisele ja praktilisele rakendamisele.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Urmas Ambur
tegevdirektor